

– Man kan nog säga att skulpturen blev hennes inträdesbiljett till att få en hyreslägenhet i stiftelsen på äldre dagar, berättar Marie Ulwahn om sin mamma Britt Marie Ulwahn som stod modell för skulpturen. .

Konstnärens modell blev kär hyresgäst

Stiftelsen har både i Vasastan och på Kungsholmen en fontän med med skulptur på gården, skapade av Erik Hedland. Flickan som avbildas i Vasastan blev senare i livet hyresgäst i stiftelsen.

För stiftelsens hyresgäster i Vasastan går det inte att missa den vackra fontänen på gården, med en skulptur föreställande en flicka och pojke som leker. Skulpturen heter Lekande barn och är gjord av konstnären och skulptören Erik Hedland (1885-1958).

Flickan i skulpturen heter Britt Marie Ulwahn och är dessutom skulptörens systerdotter.

– Mamma var åtta år när hon stod modell för fontänskulpturen. Varje gång hon stod modell fick hon 25 öre har hon berättat. Det finns flera skulpturer och porträtt med henne gjorda av Erik, berättar dottern Marie Ulwahn.

Blev hyresgäst

Britt Marie Ulwahn, Britten kallad, skulle senare i livet flytta in på stiftelsen och kunde därmed varje dag betrakta sig själv som barn där på gården. Något hon gjorde med stolthet och glädje, enligt Marie.

Britten bodde inom stiftelsen i tjugo år tills hon gick

bort 2016. Hon lärde känna många i Vasastan. En som har umgåtts med henne under långt tid är Monika Wennström.

– Jag lärde känna Britten när jag var 14 år. Jag saknar henne fortfarande. Det var en underbar maniska, humoristisk och med ett hjärta av guld. Hon tog hand om folk, brydde sig på riktigt. Hon pushade sedan mig och min man Jan att ställa oss i kö till stiftelsens lägenheter, säger Monika.

Britt Marie Ulwahn

Sjävlärd konstnär

Hon berättar att hon och några andra hyresgäster varje år den 29 juni har en minnesstund för Britt Marie då de lägger rosor vid fontänen och gör en krans som de sätter på flickans huvud.

Skulptören Erik Hedland var självlärd men utbildade sig under en period i Frankrike 1913 med ekonomiskt stöd av konstnären Anders Zorn och författaren och konstkritikern Carl G. Laurin.

Han finns bl a representerad på Nationalmuseum, där en skulptur är av särskilt intresse: en byst av Axel Hirsch, brorson till stiftelsens grundare.

När din granne drabbas av demenssjukdom

Det kanske viktigaste en granne eller vän kan göra är att vara behjälplig och vänlig mot den demenssjuka. En fikastund kan vara mycket värt.

När en person vi känner drabbas av demenssjukdom är det lätt att känna sig både förtvivlad och osäker. Hur ska man prata? Vad ska man göra? Här följer några goda råd.

Du märker att det inte står rätt till med din granne eller vän. Kanske är hen förvirrad, glömsk, pratar osammanhängande, verkar upprörd på ett sätt som du inte känner igen. Du ser en tydlig beteendeförändring.

Kanske har du redan fått höra, eller förstått, att din granne eller vän håller på att bli demenssjuk.

Hur möter vi grannen eller vännen som vi inte längre riktigt känner igen från tidigare?

Bjud på kaffe

Wilhelmina Hoffmann, överläkare och rektor på Silviahemmet och chef på Svenskt demenscentrum säger att det är viktigt att sätta personen före sjukdomen.

– Som granne tror jag det är viktigt att bara visa omtanke, småprata lite, fråga om personen behöver hjälp med något, kanske bjuda på en kopp kaffe, säger hon.

Vissa har lättare för det här, andra svårare. Kanske på grund av rädsla eller obehag. Eller därför att man inte

riktigt vet hur man ska bete sig.

– Då kan det vara lätt att inte göra något alls, att vika undan. Men det här är inget att vara rädd för. Det viktiga är att göra något. Fråga hur det är. Skapa en relation. Om personen verkar sakna insikt om att han eller hon är förändrad så kanske man kan säga att man själv har varit på en bra hälsokontroll nyligen och fråga om hen varit på en sådan på sistone.

Bra tips i samtalet är, enligt Wilhelmina Hoffman, att inte ställa för många frågor, att inte vara långgrandig

eller rätta den sjuka personen. Att bemöta med tålmod, vänlighet och att lyssna är goda egenskaper.

– Om den sjuka, som man dessutom kanske inte känner så väl, betar sig konstigt och kanske också löper risk att fara illa på något sätt, så kan alltid göra en orosanmälan till kommunen, säger Wilhelmina Hoffman.

Vill du göra en orosanmälan kan du ringa Äldre direkt, 08-80 65 65 eller mejla till kungsholmen@stockholm.se.

Andra goda råd:

– Försök komma ihåg hur personen var innan sjukdomen, den här personen finns kvar.

– En kort promenad tillsammans eller en fikastund är mycket värt.

– Var inte rädd att möta personen även om personen gör ”konstiga saker” eller är orolig. Sätt ord på känslor, jag ser att du är orolig/ledsen/arg.

– Bekräfta personens upplevelse av världen

– Viljan att hjälpa någon kan aldrig bli fel.

Mer information:

demenscentrum.se

demensforbundet.se

Wilhelmina Hoffmann på stiftelsens seminarium 2018.

Föreläsning om demenssjukdomar med Liselotte Björk

7 september kl.14.00 i Pastellen, Igeldammsg. 4B.
Gemensam föreläsning för ALLA hyresgäster i Vasa-
stan och Kungsholmen.

Dagny Carlsson visade att man aldrig blir för gammal.

Den dolda svenska ålderismen

Ålderism, fördomar som utgår från ålder, är utbredd i Sverige. Samtidigt kan den vara svår att lägga märke till i vardagen, den är så normaliserad. Det är ungefär som det tidigare var med rasism eller sexism, menar forskare.

Nyligen gick bloggaren Dagny Carlsson bort, 109 år gammal. Hon startade sitt bloggande när hon var 99 år. "Man inte ska 'gamla till sig'", sa hon.

Dagny är ett exempel på en människa där våra förväntningar på vad en person i en viss ålder kan åstadkomma hamnar på skam.

Hon hyllades, blev en förebild för många. Kanske har hon också bidragit något till att minska den ålderism som finns i Sverige. Det vill säga fördomar eller stereotypa förställningar som utgår från en människas ålder och som kan leda till diskriminering.

Den vardagliga ålderismen

Enligt World Value Survey-undersökningar är Sverige bland de sämsta länderna i världen på att respektera äldre.

Att ålderism finns i yrkeslivet här i landet är det få som tvivlar på. Är man runt 50 märker många att det blir svårare att få ett nytt jobb. Till och med 40-åringar kan ifrågasättas på grund av åldern idag.

Men hur är det med den vardagliga ålderismen? Den som drabbar äldre på det där lite osynliga, omedvetna sättet?

Hyresgästen Eva Wallin berättar om ett möte med sin läkare förra året när hon hade ramlat och brutit armen.

– Jag gick dit med min dotter. Det handlade om huruvida jag skulle genomgå en ny operation för armen, och när läkaren redogjorde för sina tankar vände hon sig mer till min dotter än till mig. Det tyckte jag inte alls om så jag

höjde rösten och berättade nästan lite ilsket vad jag tänkte om det vi pratade om. Då lyssnade hon, säger Eva.

Eva upplevde att hon, som det ju trots allt handlade om, blev talad över huvudet på. Det borde vara självklart att läkaren vänder sig till henne i första hand i samtalet, anser hon.

Fredrik Snellman som är universitetslektor med inriktning på ålderism på Umeå universitet nämner ett annat exempel: en 80-årig kvinna där hennes läkare ifrågasätter om hon i den åldern verkligen behöver en knäoperation.

Fördomar lite varstans

Nu är det inte alltid så lätt att märka när man blir utsatt för ålderism. Den här fördomsfulla inställningen frodas i många sammanhang, i vården, i media,

i yrkeslivet. Och titta bara på representationen i riksdagen – hur många äldre möts vi av där?

Ålderism är ett strukturellt problem som är så normaliserat att vi knappt ser det.

Men det går att lyfta och diskutera det precis som vi har gjort med rasism eller sexism. Flera forskare drar den parallellen. I dessa fall och när det gäller ojämlikhet mellan könen så ledde det till att problemen synliggjordes och medvetenhet skapades. Vilket ju är det första steget mot förändring.

Barbro Westerholms tips

Barbro Westerholm, riksdagens äldsta ledamot, säger i SPF:s medlemstidning *Senioren* att man själv måste få syn på ålderismen och se hur åldersdiskrimineringen kommer till uttryck. Hon har också en verktygslåda för sådana här saker. Ett av hennes tips lyder:

– Svara aldrig med att "Jag är bara pensionär" på frågan "Vad gör du?". Svara i stället med vad du gör. Visa att du är stolt över det. Oavsett om det är stort eller smått.

Källor: DN, Senioren, Wikipedia

Eva Wallin höjde rösten

Hej alla fina hyresgäster, jag avslutar mitt uppdrag för stiftelsen. Tack för allt. Ta hand om er. Hälsningar Claes Tapper

En manifestation för Ukraina i Kungsträdgården. Foto: Fred Saberi.

Flykten från kriget ledde till stiftelsen

Hyresgästen Fred Saberi vet hur krig känns och smakar, säger han. Han ville hjälpa till och lät ukrainska flyktingar bo i sin tvåa. Nu bor de tillfälligtvis i en av Stiftelsens gästlägenheter.

Fred Saberi

Fred Saberi arbetar för människorättsorganisationen Human Rights Watch och var på väg ner till Ukraina när Ryssland plötsligt attackerade landet på bred front.

– Det kom som en chock. Ingen trodde att Putin skulle invadera hela landet i syfte att ta över. Folk flydde för sina liv. Jag tog mig till den polska gränsen för att hjälpa till. Det var så mycket folk, ett totalt kaos, berättar han.

Stiftelsen hjälpte till

En uppgift var att ordna med transport och boende för flyktingarna i olika länder. En i princip omöjlig uppgift med tanke på hur många de var. Fred Saberi lät till en

början flera flyktingar bo i hans tvåa i stiftelsen. Sedan pratade han med stiftelsens personal om saken.

– Annette och de andra var så tillmötesgående och sa att ukrainarna kunde bo stiftelsens gästlägenhet så länge. Idag bor tre vuxna kvinnor och fyra barn i en trerummare. Det fungerar bra, familjerna har var sitt rum.

Familjerna är så klart fortfarande oroliga och de följer utvecklingen i hemlandet noga varje dag. Allt de vill är att kunna återvända hem.

– De har ju andra familjemedlemmar kvar där nere. Jag gör vad jag kan för att lugna dem, säger han.

Dagtid är familjerna sysselsatta. Mammorna är engagerade i volontärarbete, de packar kläder och mat som Postnord sedan kör till Ukraina via Polen. Och barnen går faktiskt i skola – via internet.

– Läraren sitter i en källarlokal i Ukraina och bedriver undervisning via nätet. Stiftelsen har fixat med bra uppkoppling till barnen här hemma, det fungerar bra än så länge. Det är på gång att de ska få gå i vanlig kommunal skola här i Stockholm.

Lär sig svenska

Fred Saberi är mycket imponerad över barnens förmåga att lära sig svenska. Han skrattar till och säger att de nästan pratar bättre än honom själv trots att han bott i Sverige i många år.

Ursprungligen kommer Fred, som är jude, från Iran.

– Jag vet vad krig innebär. Jag vet hur det känns och smakar. Ni här i Sverige vet inte hur det är att få allt förstört över en natt. Att uppleva död och förintelse. Så jag gör vad jag kan för att hjälpa, säger Fred Saberi.

Äntligen dags för Stiftelsens Vårsalong – Kulturdag!

Kom och dela med dig av dina talanger! Du har möjlighet att ställa ut dina egna alster, konstverk, hantverk, fotografier, spela, sjunga, läsa dikter, spela teater, hjälpa till praktiskt mm.

Vi har även ett tema för året som ger dig möjlighet att ställa ut ett bord med "Vår och blommor". Dessa saker behöver du inte ha gjort själv utan du visar något du tycker om.

Det går även bra att medverka på ett gemensamt bord.

Kontakta Annika Rosengren på telefon 0706-16 45 05 om du vill medverka eller har frågor om vårsalongen. Det går även bra att lämna in en anmälningsslapp till Stiftelsen.

Varmt välkomna på vårsalongen den 5 maj 2022 klockan 13 i Pastellen på Igeldammsg. 4B.

